

on kmetski rešitelj. Hvala Bogu da je še vendar mnogo zavednih Sempeterčanov, ki so mu hrbet obrnili. Danes dne 26. oktobra so bili Sempeterčani zopet osrečeni z drugo drhaljo. Otvorilo se je namreč katoliško izobraževalno društvo. Med drugimi lažimi in obrekovanji vzel so tudi tebe dragi Stajerc, v zobe in s prav nasmiljeto klestili po tebi. Uničili bi te radi, a ne bodo te. Kak sad bi naj prinašalo to izobraževalno bralno društvo, so pokazali klerikalci koj danes. Med poslušalci je stala neka izobražena gospodična, katero je župnik skušal pridobiti v svoje roke. Toda gospodična, trdna in dobro prepričana v svojem mišljenju se ni dala upogniti. V tej sveti jezi si ni mogel župnik drugače pomagati, naročivši mežnarju naj jo eden fant odpravi s tem da jo po licu s sajami namaže. Tako nasilno, falotovsko nastopajo ljudje, ki hočejo narod „izobraževati“! Vendar gospodična prav jeklen značaj se ni ustrašila teh neolikancev, stala je trdno, smejala se jim je, kar jih je še bolj jezilo. Kopinškov Sima, ki je svojega sina tako lepo izredil, bo pa le srečo imel, da bo videl Konrata kašo pihati. Glejte klerikalno omiko —! Tako je začelo delovati, katoliško izobraževalno bralno društvo, pri nas v St. Petru. (Op. uredn.) Dotični gospodični svetujemo, da toži. Sempeterčanje pa naj ostanejo močje in ne farški — petolizci.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Jako žalostno je sedaj pri nas glede cerkvenega petja, odkar je Bračko odšel. Dobili smo namreč naslednika in novega organista Karola Knapeža iz Jarenine, kateri nam pa tako črnega na koru, da bi lahko bežal; čeravno še pojejo vsi ostali pevci, kateri so pri Bračku peli, pa vendar nič ne štima ker orgla same take viže, kakor bi se jokali po koru. Škoda, stokratna škoda je za Bračka, kateri je tako lepe pesmi peval in orglal, da se je vsa cerkev tresla. Žalibog, prišel je črni gospodek iz Skal ter s svojim surovim obnašanjem skazil naše nepopisno veselje in spravil blagega orglarčka od nas. Sramota mu, ki je prišel nemir v naši mirni fari razširjati! Na vso grlo kličemo: le poberita se, Rabuza in Anža! Nande pa pridi nazaj nas tolažit s krasnim orgljanjem in petjem. Dragi „Stajerc“, Ti ne veš kako Te še Rabuza zmjerja na prižnici, v spovednici in povsod; še celo otroke v šoli zavoljo Tebe pretepava. Tega mora biti konec! Naročniki.

Sv. Jakob v Slov. gor. — Čitali smo v 40. številki „Stajerca“, da je bil palček Rabuzek dne 27. IX. dvakrat birman; v zadnji številki pa je bila ta slovesnost natančneje opisana. — Ljubi Jaka! Tota firminga je bila za Tebe pač potrajna rajč, za nas pa lajpi hajc! Svoječasno smo Ti dragi „Stajerc“ poročali, da se bode naša trojica, katere že dela celo poletje pri nas nemir, kmalo razpršila. — Šoštar Kapinov Anža se še sicer z njegovim dolгим grebenom nekaj repenči, a Rabuzeku pa bode menda kmalu odklenkalo, kakor tistemu pridnemu špricanem študentu Smarčku, kateri že zdaj za svoje pregrehe pri „freibiligarah“ pridno pokoro dela. — Seveda je zdaj palčku Rabuzeku dolgi čas, da nima več pajdaša, zato pa zdaj tudi še bolj pogosto hodi h Kapinovem Hanzeju čevlje merit. — Naš Jaka bo postal izvrsten čevljarski pomočnik, kateremu se pa mojster Kapinov Anža tudi večkrat hvaležnega skaže. — Ko je obhajal palček Rabuzek svoje godovno, mu je dal šoštar brezplačno njegovo veliko dvorano, devičice so obakrbele, da je po dvorani dišalo po mesu in vinu. Mi vemo, da Kapinov Anža in ljubeznivi naš Jaka dirjata proti Stajercu, ker sta bila v zadnjem času večkrat pokračana. — Vemo pa tudi, da sta jako prečrtna in da bi delala najrajši cele hišne preiskave, da bi našla naš list in ga ugonobila. — Mi opozarjamo naše naročnike, če bi se predržila ta dva fanta vzeti kateremu Stajercu, naj položijo ta dva paglavca na kolen in naj naštejejo vsakemu 25 z bikavco! S takimi fantičami bomo kmalo gotovi!

Kapele pri Brežicah. Kje je pravica? Dragi čitatelj „Stajerca“, stvar o kateri imam poročati je sicer obširna a poročal bom samo glavno. Moj umrl oče zapustil mi je svoje premoženje z naročilom, da moram za vse potrebno skrbeti za svojega mladoletnega brata, ki je sedaj dijak osmošolec. To dolžnost spolnujem iz hvaležnosti in spoštovanja do rajnega očeta in prave bra-

tovake ljubezni, kar tudi sam moj brat spoštljivo prizna. Letošnje počitnice obišče moj brat tudi najino mater, katere me je takoj po očetovi smrti brez vzroka zapustila. Mati me nekako spominja svojih dolžnosti in kupi opravo mojemu sinu dijaku, kateri je odšel zopet po svojih študijah. Materi pa je počelov bitič dolgačasno za izdani denar, ki ga je izdala za opravo in hajdi k sodnji v Brežice, me tožiti za povrnitev bratu danega denarja. Dne 19. okt. t. l. naju pokliče k obravnavi g. sodni svetnik J. Sitter, kateri me brez vsega dovižanja in prepričanja samo na besede mi sovražno matere v sodnijski sobi prav modro ošteva, češ bodi me sram, da se moj brat raztrgan in omazan dohaja jokaje k materi denarne in druge pomoči prosit, in jaz bi moral denar materi povrniti, ki si ga za izdatek računa! Vprašam, ali je to pravica da se me tako ošteva in sramoti, za mojo skrb in dobroto, ki jo prav vestno in po bratovsko spolnujem, za kar mi je tudi v skrb izročeni brat iskreno hvaležen?! Moja misel bi bila, naj bi gosp. svetnik Sitter se potrudil vprašati mojega brata, gotovo bi resnico povedal ter bi me gosp. svetnik po pravici imel pohvaliti ne pa sramotno oštevati. Toraj, kje je pravica? Na take načine se tudi častna diploma Vam priznati ne mora...

Novice.

Našim čitateljem. Veliki vpliv, ki ga imajo v „Stajercu“ objavljeni inzerati, prinaša seboj, da pridobivamo vedno več inzeratov. Za današnjo številko se jih je precej nabralo. Mi hočemo pa tudi čitateljem v vsaki številki dovolj gradiva dati. Za to številko smo morali marsikateri dopis in članek odstaviti. Odkodovali bomo svoje čitatelje s tem, da dodamo prihodnji številki dvestransko prilogo. Sploh pa upamo, da se bode zamogel list tako povečati, da bode redno na desetih straneh izhajal. V to pa je treba dela in zopet dela. Prijatelji, s pridnim delom je postal 14 dnevni list tednik. Nabirajte naročnike, razširjajte list v vsaki koči, ne bojte se nasprotnikov in povečali bomo našega potrebnega „Stajerca“!

Naš koledar je izšel in obsega na 112 straneh sledečo vsebino: 1. Slika okrajnega načelnika, župana, deželnega poslanca itd. gospoda Jos. Ornič. — 2. Leto 1908; znamenja; deželni patroni; cesarska rodbina; avstro-ogrske deželne barve; vladarji v Evropi. — 3. Kalendarij z zapisnikom in mesečnimi verzami. — 4. Uvodne besede, ki končajo tako-le: „Proč s politiko, živelo gospodarsko delo! Proč s farji, živeli pravi duhovniki! Proč s prvaškimi izsesalci! Živela nemška šola!“ — 5. „Kmet, spomni se, da je glavni stebel gospodarstva — travnik!“ Gospodarski članek o travništvu, spisan od g. Andreja Drogeniga (s tremi slikami). — 6. „Venezia“, pesni, spisal Linhart Karl. — 6. Člančič o „najhitrejših živalih.“ — 8. Člančič „Zmaj ali lindwurm“ (z 1 sliko). — 9. Članek „Jamstvo za napake pri kupljeni živini“, t. z. „Gewährsmängel“, ki je zelo pomembij za živinorejce, kateri se pustijo tolikokrat od sleparskih ljudj opehariti, (spisal J. Murko). — 10. Pesen „Rudarska“, spisal K. Linhart. 11. Člančič „Vojska in pijančevanje“ s prav zanimivimi številkami. — 12. Članek „Proč od Avstrije“, (s 1 sliko), satira na prevzetne Madžarberberje. — 13. Humoriistična povestica „Za vse todle dauber staji“ v poharskem narečju. — 14. Troje „povestic od cesarja Jožefa“. — 15. Gospodarski članek: „Kako je čebelariti v panjih spremakljivim delom?“ Ta vlezanimi članek je spisal g. Anton Martinjak, nadučitelj in potovalni učitelj za čebelarstvo. — 16. „Kaj šumi gozdni potok“ (Was der Waldbach rauscht), krasna povest največjega štajerskega pisatelja Petra Rosegger. — 17. „Ave Marija“, pesen, spisal L. K. — 18. Zanimivi člančič „Koliko tobaka se porabi“ s številkami. — 19. Ljubka povestica „Mala Ančka“, spisal sloveči pisatelj Karl Ewald. — 20. Smešna pesen iz naroda „Poharska“, v poharskem narečju priobčil F. Malensche. — 21. Daljša povest „Življenje na deželi in v mestu“, spisal Anton Schacherl. Povest

pripoveduje doživljanje kmetske dekle, ki je šla v mesto srečo iskati. — 22. Gospodarski članek „O vinogradništvu“, katerega je spisal vinogradniški strokovnjak in ki popiše vse, kar je za vinogradnika važno. — 23. Sicilijanska legenda „Testament Gospoda Jera Krambergerja“. — 24. Nadalje „Kratka mesečna navodila za čebelarje“, katere je sestavil g. nadučitelj Anton Martinjak v Medgorjah. — 25. Daljša povest B. Rittvegerja „Njegov sodnik“, ki popisuje žalostni konec pijančeve družine. — 26. Člančič „Ruska grozovlada“ (z lepo satirično sliko). — 27. Gospodarski članek „Raba gozdne stelje“ v zmislu gozdarskih postav. — 28. Smešna povestica „Glibanjovala župa“, iz nemščine v ormuško narečje prevedel Ant. Masten. — 29. Članek „Živela nemška šola!“ — 30. „Gospodarske drobtinice“, ki obsegajo te-le člančice: a) deset zapovedi sadjereja; b) koliko stelje in soli potrebuje 1 komad živine; c) čas sesanja; d) koledarček brejosti; e) koledarček valenja; f) umetna gnojila. — 31. Smešnice (s sliko). — 32. Sejmi, to je popolni seznam sejmov na Sp. Štajerskem in Koroškem. — 33. Pošta, i. s. poštnine, brzjavi, denarne pošiljave, vzna pošta, koleki. — 34. Male vesti in inzerati. — To je vsebina prvega letnika našega koledarja. In vse to košta — 30 krajcarjev, s poštnino 5 krajcarjev več. Razposilja se koledar po poštnem povzetju ali pa proti naprej pošiljanju denarja. Poštno povzete stane za 1 koledar 35 vinarjev. Kdor vzame le en koledar, naj raje denar naprej pošlje. Tisti, ki so naprej plačali, dobijo najprej koledar. Poleti med svet, dragi naš koledarček in razširjaj zavednost, naprednost ter izobrazbo.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Župnik Ilesič iz sv. Bolfenga obsojen. Poročali smo svoj čas nevstrašno o govoricah, ki so se širile o temu slabemu duhovniku. Odgovor na naše članke so bili besni napadi v praviških listih. Zdaj se je pred sodnijo dokazalo, da so bile naše trditve opravičene. 26. t. m. se je vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem glavna razprava. Toženi so bili: 48 letni župnik Josef Ilesič iz sv. Bolfenga v Slov. Gor. (zaradi oskrumbe po § 128, napeljavanja k nečistosti po § 132 in napeljavanja h krivi prisegi po § 197). Nadalje sta bili toženi 14 letna viničarska hčerka Tereza Kramberger in 15 letna posestnikova hčerka Jera Kocmut (zaradi krivega pričanja). Stvar je bila sledeča: Tereza Kramberger je prišla kot 11 letni nepokvarjeni otrok kot pastirica v Ternovce in je obiskovala šentbolfensko šolo, na kateri je bil Ilesič katehet. Kmalu potem je našel nadučitelj g. Reich pri otrocih listke, na katerih so bili razni dogodki otrok z župnikom popisani. Tudi mi smo dobili take listke v roko in reči moramo, da takih grdobij še nismo čitali. Nadučitelj je stvar cerkveni oblasti naznanil in prišel je neki debant, ali storilo se ni ničesar. Orožniki pa so tudi preiskavali in zadevo sodnji naznanili. Medtem se je na dotične otroke vplivalo, da naj po krivem pričajo. Šele pod prisego so otroci resnico povedali. Medtem se je tudi izvedlo, da je Ilesič kot kaplan v Hočah in Žalcu iste nečistosti uganjal. Mi smo svoj čas o tej zadevi pisali! Župnik pa je vplival na priče, jim dajal denar, da bi po krivem pričali in tudi obljubil odvezo za ta slučaj. Ali vse mu ni pomagalo. Ob 9. zvečer se je razglasila obsodba i. s. je bil obsojen župnik Ilesič na 15 mesecev težke ječe s postom vsaki teden; Tereza Kramberger je dobila 6 tednov, Jera Kocmut pa 4 tednov ječe. — S tem je ta grda zadeva končana, kajti župnik je sprejel obsodbo brez pritožbe. Gorostasi zločin je to! Le pomislimo: najprej pokvari ta „duhovnik“ dotodaj nedolžnega, nepokvarjenega otroka, potem ga prisili h krivemu pričanju in ga spravi v ječo. Ali ni to hujske nego da bi otroka ubil? In koliko pohujšanja se je zgodilo! Najhujsa kazen je še premajhna! Tisti klerikalni kmetje pa, ki so se zavzemali za tega „duhovnika“, bodejo zdaj izprevideli, da ni vse zlato, kar se sveti in da je lahko tudi v duhovniški suknji — zločinec. Mi ne delamo za Ilesičovi zločin ves duhovniški stan odgovornega. Ali to rečemo: strogo naj se

je šla na poklican mestu na to, da postanejo ali slučajni nemogoči!

Kmetje iz Pohorja nam pišejo: Slavno uredništvo „Stajerca“ v Ptuj! Prosimo napraviti nam razglednice (Ansichtskarten) s figurami slavnega dr. Kmetarja s pasjim bičem okoliščan. Ljudstvo se zanima za to človeče, in ga želi pozabiti, pravzaprav na papirju. Pozdravi Kmetje iz Pohorja. Žal da ne moremo ustreči tej zahtevi. Sicer bilo pa tudi škoda tistih krajev, katere se izdalo za Benkovičeve razglednice. Morda bila „kmetška zveza“ tako prijazna, da bi se na to ozirala?

Kaplan Rabuza v Št. Jakoba je čudni deček. Semtertja se nam skoraj dozdeva, da je malo bolan. Enkrat nas psuje na vse pretege, premlinja in kriči čez „Stajerca“, potem zopet zamolči naše naročnike in bi najraje hišne preizkušnje napravil, nadalje meri šoštarčku Anzeju in mu v dopisuje z njim v ljubljanski listič „lahko noč“, potem zopet napada in obrekuje najglednejše moške in prenočuje v hlevih, nadalje nam pošilja popravke po § 19. itd. itd. Kaj je našel zopet drugo sredstvo in nam poslal prazno, sladko pisemce — celi „liebsbrief“, — katerem trka na našo „lojalnost“. Hm, mi ne bomo naj božemo z Rabuzo „lojalni“ in naj mu ne zaprinesemo, on pa naj ima pravico, pevati, govoriti, lajati in celo faro v nemir spravljati. Pač ne gre! Gospod kaplan Rabuza, mi se ne valjujemo enkrat za vselej za vašo pisma in se izprosim vsako nadaljnjo nadlegovanje. Vaše besede se nas — zrak, na Vaše obljube ne damo in kar se tiče vaših dobrih nasvetov za nas, bomo že tudi brez njih izhajali. Edina pot, ki nas privede do tega, da vas ne bomo več kritizirali, je sledeča: poboljšajte se, pozabite se politiko, pobrigajte se za svoj zvišeni poklic in živite pošteno. Potem boste imeli od nas mir, vaša fara pa vas bo ljubila. Adio, vašo amiko!

Vurmberški grad je nakupil, kakor smo že poročali, grof Herberstein. Te dni je g. grof grad prevzel. Ob tej priliki je daroval večjo količino denarja za reveže v občini. Pač dokazlemenitega srca!

Grofa Herbersteina so hoteli prvaški listi v zvezano svojo politiko potegniti. Gosp. grof je dal doslej nad politiko in da hoče to tudi v bodoče storiti, dokazuje sledeči slučaj: Pri sprejemu je držal vurmberški župnik daljši govor, v katerem je končno g. grofa prosil, naj se ta vedno zavzema za slovensko ljudstvo te občine. Župnik je hotel s tem g. grofa podpreti, češ da naj se zavzema za prvaško hujškarjo. Ali g. grof ni sedel na te nerodno nastavljen limanice, temveč je odgovoril, da se bo vedno zavzemal za katoliško ljudstvo v Vurmbergu. Tako jo je dobil župnik po nosu, grof Herberstein pa je dokazal, da je mož in poštenjak!

Pater Josef Teutsch, prior v Guttensteinu nas nadleguje vedno s programi za svoje romarske obhode. Mi se to izprosim, ker smatramo romarske shode za potrat časa, denarja in za obogatitev posameznikov. G. pater Teutsch naj torej „Fihposn“ dopisuje, nas pa naj pusti v miru, drugače se bomo njegove nadležnosti na drug način obranili. Ex!

Sejem z žrebetami v Ptuj, ki se je vršil 16. okt. četrtkrat, je bil zelo dobro obiskan. Isti dan se je vršil tudi sejem z govedo in svinjami. Prignalo se je 112 žrebet, 214 konjev, 972 govede in 1022 svinj. Od žrebet se je več kot 60 na Zg. Stajersko, Koroško in Ogrsko razprodalo. Prihodnji sejem z žrebeti, konji, govedo in svinjami se vrši 6. novembra. Vsak petek je sejem s zeljem in špehom. Zadnji petek se je prišlo okoli 60.000 zelnjatih glav. Cena je bila 3 K 40 h za 100 glav.

Letni in živinski sejmi na Stajerskem. *) Dne 2. novembra v Palfav***, okr. Sv. Gol; pri vseh svetih, okr. Kindberg; v Vitanju**, okr. Konjice; v Loncu**, v Breitenfeldu, okr. Feldbach; pri Sv. Ožboltu**, okr. Oberzeiringer; pri Spodnji Poljavi**, okr. Slov. Bistrica; pri Stradamu, okr. Čmurek; v Brežicah (svinjski sejem); pri Sv. Vidu ob Vogalu**, okr. Lipnica. Dne 3. novem-

bra v Klöchu, okr. Radgona. Dne 4. novembra v Hartbergu*, v Pišcah**, okr. Brežice; v Konjicah*; pri Sv. Pavlu pri Preboldu*, okr. Celje; v Štejnem obdanju**, okr. Gröbnig; v Celju**, Dne 5. novembra v Ormožu (svinjski sejem); v Radgona (sejem z veliko živino); v Radgoni**.

Porotno sodišče v Celju je to pot najprej zanimivi slepariji razpravljalo. Stvar je sledeča: Lesni trgovec Anton Srebotnjak je izvedel, da ima posestnik Korošec v Razborju lepi gozd. Sklenil je ta gozd nakupiti. Korošec tega ni hotel storiti. Srebotnjak pa je privlekel celo Koroščevo družino v gostilno in v pijanosti je končno Korošec dejal da proda 20 oralov gozda. V pijanosti je podpisal Korošec tudi pogodbo, ki pa je obsegala vse druge določbe, kakor so jih ustmeno dogovorili. Srebotnjak je tudi še z menico Korošca osleparil. In potem je pričel gozd podirati. Srebotnjak je bil za vse svoje zločine na 3 leta težke ječe obsojen! Kmetje, ne kupujte v pijanosti! — Miha in Franc Novak sta ukradla svoji sestri čez 900 K. Zapravila sta denar na Ogrskem. Ko je hotel orožnik Franceta v Pristavi aretirati, se je ta ustrlel. Brat Miha pa je bil na 2 leti težke ječe obsojen. — Rudarja Franc Žarn in Johan Askerc v Trbovljah sta se sprla za neko politično neumnost. Naposled je vzel Žarn nož in je Askerc tako zabodel, da je ta na lici mesta umrl. Žarn je bil obsojen na 2 leti težke ječe. — Joh. Tacer v Planincih je zabodil posestnika Bohinca tako hudo, da je ta takoj umrl. Zato bode sedel Tacer 4 leta v ječi. —

Pogorela je v Slatencih pri Radgoni hiša F. Klemenčiča. Hiša je bila zavarovana.

Na smrt pretepel je posestnik Šimon Škore v sv. Katrini pri Slatini 13 letnega Vincenca Berk, ki je kmalu po pretepu umrl.

Grozna nesreča. Rudar Ludvik Saloker v Trbovljah je hotel skočiti na rudniški vlak in padel je pod kolesa, ki so mu obe nogi zmučkali, tako da so mu jih morali v Celju odrezati.

V Št. Ilju (Slov. Gor.) nameravajo naprednjaki urediti hranilno in posojilno društvo po Reiffeisenovem načrtu in se vrši že 10. novembra ustanovni shod.

Srečo mora imeti! Kmet Franc Brumen v Leskovcu je oral pred kratkem na svoji njivi. Nakrat najde v zemlji velik lonec in notri sami — stari denar. Denarji so starorimski iz časa cesarja Antonina, ki je vladal v prvem stoletju po Kristovem drojstvu. Pač sreča!

Iz Koroškega.

Priromal je nazaj, — kdo? No slavni „Š-Mir“! Od časa volilnega boja sem se je tiskal v Ljubljani. Celovške porote se je namreč bal, ker je dobro vedel, da jih bode dobil po jeziku za svoje laži. Seveda, v Ljubljani se je vse upal. Pod zaščito klerikalno-prvaških ljubljanskih porotnikov je ta gnusni list na najgrši način blatil osebno čast naprednjakov. Opozarjamo voditelje „Š-Mira“, naj zdaj v Celovcu ponavljajo vse tiste laži, vsa obrekovanja, ki so jih v Ljubljani bluskali na gg. Seifritz, Nagele, Paar, Kraasnigg itd. Zdaj so lahko prepričani, da se jim bode pred sodnijo dokazalo, da so podlo lagali in obrekovali... Torej, Korošci, „Š-Mir“ je zopet med vami! Vemo, da se tega ne veselite. Ali potolaženi bodite, kajti prišel je v Celovec le — umirati.

Kmetški zbor se je vršil te dni v sv. Marjeti v Labudu. Prvi je govoril posl. Hönlinger o dež. zboru. Razjasnil je proračun. Nadalje je omenil nove kmetijske postave in dejal, da je zvišan državni donesek za varstvo planin od 8.000 na 24.000 K, deželni pa od 5.000 na 8.000 K. — Gospodar Hofmüller je govoril o poselskem vprašanju in razvil prav zdrave misli. — Posl. Kirchmayer je govoril o finančnem položaju Koroške. Omenil je, da dela koroški deželni odbor zastoj, medtem ko dobiva n. p. klerikalni hefrat Gessmann na Dunaju 3 krat toliko plače. Glede sirotišnice je omenil, da naj bi se sirote raje kmetom izročilo. Iz kloštrov se ni nikdar pravi posel prišel. Tudi je dotaknil klerikalno laž, ki omahuje pravijo, da je deželna uprava dol pripravi in moči kmetov vpeljati. Ta je slagan! Neki klerikalec se je na shodu k besedi oglasil, ali moral jo je odkuriti. Shod je bil velepomemben. Kmetje, vkup!

Povodenj je napravila okoli Zg. Bele veliko škodo. Na potoku Fragant so bile vse l. 1904

sezidane varstvene zgradbe uničene: ravno tako obadva mostova. Delavca R. Gradnitsa so mrtvega iz valov potegnili. Baje pa se je v pijanosti ponesrečil.

Zastrupil se je v Feldkirchnu sin posestnika Jördelsson s strihinom.

Ponesrečil je hlapec H. Stammusch v Freudenbergu. Padel je pod voz in se tako poškodoval, da je kmalu, potem umrl.

Pogorelo je v Medgorju posestvo Jakoba Marka. Škoda, znaša 2400 kron.

Po svetu.

Potres v Kalabriji. Kalabrijo na južnem Italijanskem je zopet enkrat potres uničil. Cela mesta so popolnoma razrušena in več stotin oseb je ubitih. V mestu Gerace se je podrl stolp katedrale, v Brancalione je polovica hiš razrušenih, v Št. Ilario je bilo 5 oseb, v Simopoli pa 4 oseb ubitih. Najhujše je bilo v Feruzani, katero mesto je kup razvalin; govori se, da je bilo le v tem mestu čez 500 oseb ubitih.

Davek za žganje in domače žgalnice.

Maribor, oktobra 1907.

Od teh dveh vprašanj, katere se mora strogo ločiti, je prvo velikega gospodarskega pomena; drugo vprašanje pa se tiče malenkosti in se pri malo dobri volji ter razumevanju lahko reši.

Na Stajerskem je marsikatero leto prineslo sadja v velikih množinah. Tako n. p. leto 1878 in pozneje parkrat v 90. letih. V takih letih se dostikrat sadje ne more drugače porabiti nego da se napravi iz njega pitno žganje. Le vzemimo statistiko iz 90. let v roko in videli bomo, da se je izvozilo le iz Stajerske v enem letu 5.000 vagonov jaboljk. Torej le jaboljk in ne tudi hrušk, češpelj itd.

V zadnjih letih pa se je stvar precej spremenila. Nemčija je določila za jaboljka colnino, ki jo dviga ali ne, kakor je ravno sadno leto v Nemčiji. Na Stajerskem se je že zgodilo, da so bili jaboljka in češplje tako poceni, da se jih je pustilo pod drevejem segniti; žganje se ni moglo izdelovati, ker je bil davek previsok. Davek za žgati je narastel od leta 1878 od 15 kron na 100 za pol štartina žganja. Ta davek je vzrok, da se pri nas ne žge sli-vovke, sadjovca, jagodovca itd.

Kako velika je škoda, ki jo povzroči ta davčna politika državi in stajerskemu kmetijstvu?

Vzemimo, da se gre le za 5000 vagonov jaboljk, ki se bi jih moralo za žganje porabiti. Iz 5000 vagonov jaboljk se napravi lahko 30.000 polštartinov dobrega pitnega žganja. Polštartin košta najmanj 200 kron. To napravi torej okroglo svoto šestih milijonov kron. Ko bi bil davek tako visok kakor leta 1878, namreč 15 kron za pol štartina, bi bilo to dohodek za državo v znesku skoraj pol milijona kron, to pa le za jaboljka. Ta svota pa je veliko večja, ker se gre tudi za češplje, hruške, vinske odpadke, češnje in jagode.

Uspeh te davčne politike je torej kratko rečeno ta, da ne dobi država davkev, kmeti pa segnijo sadje pod drevesom.

Kar se pa tiče prostega žganja za hišno porabo, je stvar sledeča: Vsak posestnik dobi lahko dovoljenje, da žge za lastno hišno rabo 1 vedro, to je 56 litrov žganja, brez da bi moral davka plačati. Ako ima kmet le 8 delavcev na enem dnevu in ako da vsakemu delavcu le eno osminko (1/8) litra žganja na dan, porabi vsak dan 1 liter in je torej v 56 dneh brez žganja. In kako nerodno se vedejo pri temu finančni organi! Človek ima toliko sitnosti s to zadevo, da raje sploh ne žge.

Kmetijska centrala se je za to zadevo zanimala in prišla se je na Dunaju anketa pod predsedstvom finančnega ministra. Vlada je tudi izdala naredbo, da naj se kmetom v tem oziru kolikor mogoče pomaga. Ali s tem ne moremo biti zadovoljni! Treba je temeljite predrugačbe davkov, ki se naj zgodi čimprej.

) Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; zaznamovani z zvezdico () so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.